

Een practical joke (pag. 55)

- 605 Verbazen wij ons op dit punt nog, als op dat verzonnen doosje een zeer onwelvoeglijk verhaal is gevolgd? Er is niets wat bij een dergelijke vrouw niet schijnt te passen. Het geval is gehoord en van mond tot mond gegaan in gesprekken. Jullie begrijpen allang, heren rechters, wat ik wil of liever gezegd wat ik níet wil zeggen. Maar als het [echt] gebeurd is, is het zeker niet door Caelius gedaan – want wat baatte [hem] dat (wat schoot hij daarmee op)? – het is namelijk gedaan door een of andere jongeman die misschien niet zozeer
- 610 niet geestig was als wel schaamteloos. Maar als het is verzonnen, dan is dat weliswaar niet een bescheiden, maar toch een niet ongeestige leugen; en het gesprek en de mening van de mensen zouden dit ongetwijfeld nooit als waar hebben aangenomen, als niet alles wat met een bepaalde schandelijkheid gezegd werd precies bij haar scheen te passen.

De wet tegen geweldpleging (pag. 55)

- 615 De zaak is door mij bepleit, heren rechters, en afgesloten. Jullie begrijpen nu voor wat voor belangrijke (grote) uitspraak jullie verantwoordelijk zijn, wat voor belangrijke zaak aan jullie is toevertrouwd. Jullie doen onderzoek naar geweldpleging. De wet die betrekking heeft op het hoogste gezag in de staat, op de soevereiniteit van de staat, op de toestand in het vaderland, op het welzijn van allen, de wet die Quintus Catulus in een door de gewapende tweespalt van de burgers bijna acute noodsituatie van de staat heeft laten aannemen, en de wet die, nadat dat vuur dat tijdens mijn consulaat woedde, was gedoofd, de
- 620 rokende restanten van de samenzwering heeft geblust, op grond van deze wet wordt nu de bestraffing geëist van de jeugdige Caelius, niet ter genoegdoening van de staat maar om te voldoen aan de willekeur en wellusten van een vrouw.

Caelius: een rechtschapen burger (pag. 58)

- Behoudt dus voor de staat, heren rechters, een burger met goede karaktereigenschappen, behorend tot de goede partij en tot rechtschapen mannen.
- 710 Ik beloof jullie dit en de staat garandeert ik, zowaar als wij zelf onze plicht tegenover de staat hebben vervuld, dat deze man zich nooit van onze politieke principes zal losmaken. En dit beloof ik, niet alleen vertrouwend op onze vriendschap, maar ook omdat hij zich zelf al aan de strengste wetten heeft onderworpen.

Caelius en Sextus Cloelius (pag. 58)

Want wie een oud-consul voor het gerecht heeft gedaagd omdat hij beweerde

- 715 dat door deze de staat geweld was aangedaan, kan niet zelf in de staat een oproerige burger zijn; wie zelfs niet toestaat dat iemand die van omkoping is vrijgesproken is vrijgesproken, kan zelf nooit ongestraft een omkoper zijn. De staat heeft van Marcus Caelius, heren rechters, twee aanklachten, hetzij als waarborgen tegen gevaar hetzij als garanties voor zijn goede gezindheid. En daarom smee en bezweer ik jullie, heren rechters, dat jullie in de staat
- 720 waarin in de afgelopen paar dagen Sextus Cloelius is vrijgesproken, die jullie gedurende een periode van twee jaar ofwel als handlanger van een oproer of als aanvoerder [daarvan] hebben gezien, een man zonder geld, zonder krediet, zonder hoop, zonder [vaste] woonplaats, zonder vermogen, bezoedeld door zijn gezicht, tong, hand [en] heel zijn [manier van] leven, die een gewijde tempel, die de censuslijst van het Romeinse volk, die het staatsarchief eigenhandig in brand heeft gestoken, die het monument van Catulus heeft vernietigd, mijn huis heeft verwoest, [dat] van mijn broer in brand heeft gestoken,
- 725 die op de Palatijn en voor de ogen van de stad slaven tot moord en tot het in brand steken van de stad heeft opgehitst: dat jullie in die staat niet toelaten dat hij is vrijgesproken door de invloed van een vrouw, [maar] dat Caelius aan de willekeur (wellust) van een vrouw is opgeofferd, opdat het er niet de schijn van heeft dat dezelfde vrouw met haar echtgenoot en broer én een allerschandelijkste bandiet heeft gered én een alomgeëerde jongeman heeft geruïneerd.

